

УДК 341.232.2 : 343.57

Столярський О. В., к.ю.н., доцент кафедри міжнародного права ЛНУ імені Івана Франка

Участь Комісії ООН із запобігання злочинності та кримінального правосуддя в міжнародних кримінально-правових відносинах

В статті досліджено особливості участі Комісії ООН із запобігання злочинності та кримінального правосуддя в міжнародних кримінально-правових відносинах. Проаналізовано її діяльність в сфері міжнародного співробітництва щодо боротьби зі злочинністю. Встановлено вплив зазначеної Комісії ООН на протидію міжнародній злочинності.

Ключові слова: Комісія, ООН, запобігання злочинності, кримінальне правосуддя, міжнародні кримінально-правові відносини.

В статье исследованы особенности участия Комиссии ООН по предотвращению преступности и уголовного правосудия в международных уголовно-правовых отношениях. Проанализирована ее деятельность в сфере международного сотрудничества по борьбе с преступностью. Установлено влияние указанной Комиссии ООН на противодействие международной преступности.

Ключевые слова: Комиссия, ООН, по предупреждению преступности, уголовное правосудие, международные уголовно-правовые отношения.

The article examines the features of the participation of the UNODC Commission on crime prevention and criminal justice in the international criminal legal relations. Analyzed its activity in the sphere of international cooperation in the fight against crime. The influence of the specified UNODC Commission on combating international crime.

Key words: Commission, the UNODC, the crime prevention and criminal justice, international criminal law relations.

Актуальність теми. Актуальність досліджуваної теми обумовлена тим, що Комісія ООН з із запобігання злочинності та кримінального правосуддя є основним директивним органом ООН у сфері боротьби зі злочинністю. Беручи до уваги те, що в умовах глобалізаційних процесів кількість міжнародних правопорушень постійно зростає, гостро постає питання адекватної реакції міжнародного співтовариства цьому явищу. Тому й зростає роль Комісії ООН з із запобігання злочинності та кримінального правосуддя, оскільки вона є одним із тих органів, що забезпечують протидію міжнародній злочинності на універсальному рівні. Цьому сприяє її тісне співробітництво з Комісією соціального розвитку, Комісією з прав людини, Комісією з наркотичних засобів, Комісією з положення жінок, Комісією з міжнародного права, з іншими органами й спеціалізованими установами. Окрім цього ЕКОСОП закликала Комісію також активно використовувати досвід, підтримку й допомогу міжурядових і неурядових організацій і здійснювати з ними тісне співробітництво при розробленні й здійсненні програм в сфері боротьби зі злочинністю. Ці обставини й визначають необхідність у дослідженні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В українській науці міжнародного права дослідження проблеми участі Комісії ООН із запобігання злочинності та кримінального правосуддя в міжнародних кримінально-правових відносинах не здійснювалось взагалі. Відповідно наукових публікацій з цієї проблеми в Україні також немає.

Постановка завдання (формулювання цілей статті). Основними цілями цієї статті є дослідження особливостей участі Комісії ООН із запобігання злочинності та

кримінального правосуддя в міжнародних кримінально-правових відносинах. Аналіз її діяльності в сфері міжнародного співробітництва щодо боротьби зі злочинністю. Встановлення впливу зазначеної Комісії ООН на протидію міжнародній злочинності.

Виклад основного матеріалу. Комісія ООН із запобігання злочинності та кримінального правосуддя була заснована ЕКОСОП за резолюцією Генеральної Асамблеї ООН 46/152 від 18 грудня 1991 року. Так, Р.М. Валєєв відзначає, що створення Комісії відбулося в результаті тривалого огляду питань, присвячених боротьбі зі злочинністю в період 1948-1990 років [1, с.23].

Комісія стала функціональним органом ЕКОСОП. У її склад увійшли 40 держав - членів ООН, вибраних ЕКОСОП на основі принципу справедливого географічного розподілу. Строк повноважень членів Комісії становив три роки. Повноваження половини перших вибраних членів були зумовлені жеребкуванням і минули через два роки.

На Комісію покладено функції:

а) розроблення головних принципів для ООН в сфері із запобігання злочинності та кримінального правосуддя;

б) контроль за ходом здійснення Програми на основі системи середньострокового планування відповідно до принципів пріоритетності, складаються з:

- фактологічних даних, у т. ч. висновків досліджень і іншої інформації щодо характеру, масштабів і тенденцій злочинності;

- соціальних, фінансових й інших витрат, пов'язаних з різними формами злочинності й/або боротьбою зі злочинністю, для окремих осіб, для суспільства на місцевому, національному й міжнародному рівнях, а також для процесу розвитку;

- потребами для країн, що розвиваються або розвинутих країн, які зіштовхуються з конкретними труднощами, пов'язаними з національними або міжнародними обставинами, у використанні послуг експортерів і інших ресурсів, необхідних для створення й розроблення програм щодо запобігання злочинності й кримінального правосуддя відповідно до умов національного й місцевого рівнів;

- необхідності у збалансованості в рамках програми роботи між питаннями розвитку програми й практичною діяльністю;

- захисту прав людини при здійсненні правосуддя й попередження злочинності й боротьби з нею;

- оцінення сфер, у яких дії, погоджені на міжнародному рівні й здійснювані в рамках програми, були б найбільш ефективними;

- необхідності уникати дублювання діяльності інших підрозділів системи Організації Об'єднаних Націй або інших організацій;

в) сприяння й допомога в координуванні заходів інститутів ООН з попередження злочинності й поводження з правопорушниками;

г) мобілізація підтримки Програми з боку держав-членів;

г) підготування до Конгресів ООН з попередження злочинності й поводження з правопорушниками й розгляд пропозицій, наданих конгресами, щодо можливих програм [2].

Програма ООН в сфері запобігання злочинності й кримінального правосуддя засвідчила важливість Конгресів ООН з попередження злочинності й поводження з правопорушниками й позначила їх як консультативний орган програми. Була підтверджена їх п'ятирічна циклічність і закріплена тривалість роботи від п'яти до десяти робочих днів.

Документально закріплено в Програмі роль Комісії в підготуванні й проведенні

Конгресів ООН з попередження злочинності й поведження з правопорушниками. З метою підвищення їхньої ефективності Комісія має здійснювати відповідні заходи:

- відбирати чітко сформульовані теми для конгресів, щоб забезпечити проведення цілеспрямованого й продуктивного обговорення;

- один раз у п'ять років проводити регіональні наради з питань, пов'язаної з порядком денним Комісії або конгресів або у зв'язку з будь-якими іншими питаннями (за винятком тих випадків, коли який-небудь регіон не передбачає проведення подібних нарад);

- сприяти проведенню орієнтованих на застосування конкретних заходів наукових семінарів за темами, розглянутим як частина програми відповідних конгресів, а також додаткових нарад, проведених у зв'язку з конгресами. Комісія повноважна доручати інститутам ООН при наявності засобів здійснювати окремі елементи Програми, сприяти мобілізації позабюджетної підтримки для заходів інститутів. Комісія вправі створювати робочі групи для вирішення конкретних питань і призначати спеціальних доповідачів [3, с. 60].

Слід згадати, що з 27 січня по 7 лютого 1992 року в Нью-Йорку відбулася організаційна сесія ЕКОСОП, якою на підставі резолюції 46/152 Генеральної Асамблеї ООН, прийнято Декларацію принципів і Програму дій Програми ООН з запобігання злочинності й кримінального правосуддя, а також ухвалено рішення про те, щоб розпустити Комітет з попередження злочинності й боротьби з нею, і заснувати Комісію з запобігання злочинності й кримінального правосуддя [4]. З 21 по 30 квітня 1992 року відбулася перша сесія Комісії ООН з запобігання злочинності й кримінального правосуддя, у ході якої вирішено багато питань, що стосуються її діяльності як у найближчий період, так і в перспективі. На сесії були обрані посадові особи Комісії й розглянуті три питання, що мають принципове значення для дальшого співробітництва держав у сфері боротьби зі злочинністю:

- а) здійснення висновків і рекомендацій Наради на рівні міністрів зі створення ефективної програми ООН в сфері запобігання злочинності й кримінального правосуддя:

- розгляд досвіду роботи Комітету ООН з попередження злочинності й боротьби з нею;

- організування й функціонування Комісії ООН з запобігання злочинності й кримінального правосуддя;

- розгляд змін програми середньострокового плану на період 1992"1997 років;

- здійснення інших рекомендацій і висновків Наради на рівні міністрів;

- б) зміцнення наявного міжнародного співробітництва в сфері запобігання злочинності й кримінального правосуддя, включаючи технічне співробітництво в країнах, що розвиваються, з особливим стимулюванням боротьби з організованою злочинністю;

- в) підготування до ІХ Конгресу ООН з попередження злочинності й поведження з правопорушниками [5].

Розглядаючи перше питання, відзначили, що Комісія перейняла від Комітету великий досвід діяльності. Підкреслено, що за останні роки розроблена значна кількість стандартів, призначених для національного використання документів в сфері міжнародного співробітництва, що становлять собою надійну основу для майбутньої діяльності. Комісія дійшла висновку, що вона має здійснювати керівництво загальною політикою, розробляти програму на підставі системи середньострокового планування й бюджетів програм, і мобілізувати зусилля держав-членів. Особлива увага має бути

приділена створенню ефективного механізму співробітництва з метою вирішення загальних питань, пов'язаних зі злочинністю. У реалізації цих завдань немалу роль відведено міжрегіональним й регіональним інститутам з попередження злочинності й поведження з правопорушниками.

Комісія керується у своїх рішеннях тим, що при підготовці докладної програми й визначенні бюджету на період 1992-1996 років, вона розглядатиме першочергово такі теми:

а) національна й транснаціональна злочинність, організована злочинність, економічна злочинність, включаючи «відмивання» грошей, і роль кримінального права в сфері захисту навколишнього середовища;

б) попередження злочинності в містах, злочинність серед неповнолітніх і злочинність з застосуванням насильства;

в) ефективність, справедливість і вдосконалювання здійснення й вчинення кримінального правосуддя й пов'язаних з ним систем, звертаючи увагу на розширення національних можливостей країн, які розвиваються, здійснювати регулярний збір, зіставлення, аналіз і використання даних у разі розроблення й проведення відповідної політики.

Гнучкий підхід Комісії до розгляду різних проблем виявився в ухваленні рішення, пов'язаного з обмеженістю ресурсів програми, розробляти як середньострокові (на шість років), так і короткострокові (на два роки) плани дій. Також до порядку денного кожної сесії пропонувалося включати деякі постійні пункти, наприклад, про технічну допомогу, у якому розглядалося б питання про відповідне забезпечення програми й допомоги урядам. Комісія порохувала можливим під час реалізації програм міняти пріоритетність завдань, залежно від потреби. Ці принципи рішення й заклали основи постійної координуючої діяльності Комісії.

Серйозна увага мала бути приділена проблемам боротьби з організованою злочинністю. У цьому зв'язку Комісія запропонувала державам-членам ООН при необхідності внести зміни в національне законодавство з метою ефективного попередження й боротьби з «відмиванням» доходів від злочинної діяльності й пов'язаними з ним злочинами. Комісія звернулася до Генерального секретаря ООН з проханням вивчити це питання й запропонувати засоби для надання технічної допомоги зацікавленим державам-членам у розробленні або перегляді законодавства, підготуванні співробітників фінансових, слідчих, правоохоронних і судових органів, розвитку регіонального, субрегіонального або двостороннього співробітництва й у консультуванні з відповідних стратегій і методи; а також розробити конкретні форми співробітництва між всіма установами системи ООН, що мають відповідні мандати, зокрема, між Програмою ООН з попередження злочинності й кримінального правосуддя й Програмою ООН з міжнародного контролю за наркотичними засобами [5].

На другій сесії Комісії (липень 1993 року) завершено розроблення попереднього порядку денного IX Конгресу ООН. Відповідно до рекомендацій ЕКОСОР було заплановано дуже важливе нововведення: проведення в ході Конгресу демонстраційних семінарів-практикумів з обговорюваних тем, де співробітники правоохоронних органів і відомі вчені могли б обмінюватися досвідом і знаннями й надавати конкретні рекомендації [6].

У своїй подальшій діяльності Комісія приділила особливу увагу останнім тенденціям в сфері транснаціональної й організованої злочинності, економічної злочинності, включаючи «відмивання» грошей. Був зроблений висновок про те, що ускладнення

характеру організованої й транснаціональної злочинності потребує принципово нового підходу до питань міжнародного співробітництва [7].

Діяльність Комісії зачепила широке коло питань, що стосуються боротьби зі злочинністю. З перших кроків своєї діяльності вона стала аналізувати відповідність держав-членів раніше розробленим стандартам ООН у цій сфері. Так, на третій сесії була заснована робоча група, що мала підготувати обговорення ролі ООН у сприянні використанню й застосуванню таких стандартів, норм і керівних принципів:

- а) мінімальні стандартні правила поведінки з ув'язненими;
- б) Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку разом з Основними принципами застосування сили й вогнепальної зброї посадовими особами з підтримання правопорядку;
- в) Декларація основних принципів правосуддя для жертв злочинів і зловживання владою;
- г) Основні принципи незалежності судових органів.

Крім цього, Комісія запропонувала переглянути систему подання доповідей, вивчити питання про додаткові або альтернативні джерела інформації й запропонувала заходи з удосконалення поширення інформації, просвітницької діяльності й технічної допомоги з метою підвищення ефективності здійснення Програми. Ці заходи мали сприяти затвердженню у всіх країнах єдиних міжнародних стандартів у сфері боротьби зі злочинністю.

Комісія з запобігання злочинності й кримінального правосуддя у своїй резолюції 3/1 від 6 травня 1994 року закликала викоринити насильство щодо жінок і дітей у родині або суспільстві, й тоді, коли таке насильство відбувається державою або за її сприянням. Вона також звернула особливу увагу на необхідність вживати строгих заходів для попередження, розслідування й застосування відповідно до національного законодавства засобів покарання у разі здійснення таких злочинів.

У цій же резолюції Комісія ООН просила IX Конгрес ООН розглянути як окреме питання про насильство щодо жінок і питання про злочини щодо дітей.

Було також вирішено доробити рекомендації Комісії під час підготування до четвертої «Всесвітньої конференції з положення жінок: дії в інтересах рівності, розвитку й миру», проведення якої було заплановано на 4-15 вересня 1995 року в Пекіні [8].

Під час роботи п'ятої сесії Комісії в травні 1996 року були обговорені питання підготовки проведення X Конгресу ООН [9], а також доповідь Генерального секретаря ООН, присвячений здійсненню Неапольської політичної декларації й Глобального плану дій проти організованої транснаціональної злочинності [10]. Відзначаючи, що контрабандне перевезення мігрантів здійснюється добре організованими міжнародними синдикатами, Комісія заявила про своє занепокоєння тим, що значне число держав ще не прийняло національне кримінальне законодавство з метою протидії цьому виду злочинів міжнародного характеру [11]. Комісія визнала, що протягом останнього часу були проведені заходи, що мають важливе значення для викоринювання насильства відносно жінок, однак ця діяльність потребує подальшого продовження [12].

Комісія також обговорила доповідь Генерального секретаря ООН з регулювання обороту вогнепальної зброї. Було відзначено, що вперше вдалося зібрати певний

обсяг первісної інформації, в якій характеризувано стан справ у цій важливій сфері з погляду попередження злочинності й суспільної безпеки.

У рамках Комісії була підготовлена і прийнята 51 сесією Генеральної Асамблеї ООН Декларація про злочинність і суспільну безпеку. Цінність декларації полягає в заклик до держав-членів ООН взяти на себе зобов'язання співпрацювати з метою попередження небезпечної транснаціональної, у т. ч. організованої, злочинності, незаконного обігу наркотиків і зброї, контрабанди інших незаконних товарів, організованої торгівлі людьми, терористичних злочинів, корупції й відмивання злочинних доходів.

Шоста сесія Комісії з запобігання злочинності й кримінального правосуддя, що відбулася з 28 квітня по 9 травня 1997 року, внесла суттєві корективи у співробітництво держав у боротьбі зі злочинами міжнародного характеру. Досить відзначити, що за час її роботи було розглянуто п'ять проектів резолюцій Генеральної Асамблеї ООН, десять проектів резолюцій і один проект рішення ЕКОСОП, одна резолюція Комісії, на яку було звернено увагу ЕКОСОП. Центральним питанням стало підготування до X Конгресу ООН з попередження злочинності й обігу з правопорушниками. Було вирішено, що в порядок денний X Конгресу буде включено чотири головні питання, проведено чотири семінари-практикуми з цих питань, а також у рамках Конгресу відбудеться нарада представників високого рівня. Вирішено, що Конгрес, як подія, що знаменує початок XXI століття, мусить мати скоріше практичний, ніж теоретичний, і скоріше спеціальний, ніж загальний характер [13]. Як відзначалося в доповіді Комісії, на Конгресах ООН відбувається обмін досвідом і новими технологіями з метою впливу на політику держав, суспільну думку, вироблення рекомендацій.

У ході роботи Комісії виникла ідея використання раніше прийнятих Конвенцій, що стосуються тих або інших злочинів, сьогодні віднесених до сфери організованої злочинності. Однак Група старших експертів зуміла переконати членів Комісії про потенційні вигоди, пов'язані з розробленням єдиної зведеної рамкової конвенції з транснаціональної злочинності. Рішення членів Комісії стверджено на користь цього варіанта [14].

Розглядаючи різні аспекти боротьби з транснаціональними організованими злочинними групами, Комісія підкреслила важливість і ефективність таких методів, як спостереження за допомогою електронних засобів, таємна операція й контрольовані поставки, що надалі знайшло відображення в тексті конвенції [15].

Сьома сесія Комісії з запобігання злочинності й кримінального правосуддя відбулася 21-30 квітня 1998 року. У ході її роботи були розглянуті такі питання: підготування до X Конгресу ООН з попередження злочинності й поводження з правопорушниками; проблеми боротьби з корупцією й хабарництвом; заходи щодо регулювання обороту вогнепальної зброї; міжнародне співробітництво з транснаціональною злочинністю; проблеми технічного співробітництва, стратегічного керування й ін. Було прийнято три проекти резолюції Генеральної Асамблеї ООН і десять проектів резолюцій ЕКОСОП. Комісією також розглянуті відповідні проекти для дискусії на регіональних підготовчих нарадах до X Конгресу ООН і для дискусії на семінарах-практикумах, які повинні бути проведені в рамках Конгресу [16].

Наголошено, що відповідно до резолюції 52/91 Генеральної Асамблеї ООН держави-члени мають бути представлені на Конгресі на високому політичному рівні. У сфері міжнародного співробітництва щодо боротьби із транснаціональною

злочинністю, Комісія розглянула такі документи:

Доповідь наради міжсесійної міжурядової групи експертів відкритого складу для розроблення попереднього проекту можливої всеосяжної міжнародної конвенції проти організованої транснаціональної злочинності;

Доповідь Генерального секретаря ООН про чинність Неапольської політичної декларації й Глобального плану дій проти організованої транснаціональної злочинності;

Доповідь Генерального секретаря ООН про рекомендації Регіонального семінару на рівні міністрів країн Африки з організованої транснаціональної злочинності й корупції, що відбулася у Дакарі з 21 по 23 липня 1997 року;

Доповідь Генерального секретаря ООН про рекомендації Регіонального семінару на рівні міністрів країн Азії з організованої транснаціональної злочинності й корупції, що відбулася у Манілі з 23 по 25 березня 1998 року;

Записка Генерального секретаря ООН про взаємну допомогу й міжнародне співробітництво в питаннях кримінального права [17]. Комісія звернула увагу на необхідність якнайшвидшого доопрацювання Конвенції проти транснаціональної організованої злочинності і як остаточний термін закінчення цієї роботи визначила 2000 рік.

Під час роботи десятої сесії Комісії ООН з запобігання злочинності й кримінального правосуддя, що відбулася у травні 2001 року (Відень, прийнято Програму роботи в сфері запобігання злочинності й кримінального правосуддя на дворічний період (2002"2003 роки). Розроблено завдання з міжнародного співробітництва й надання допомоги урядам у вирішенні проблем в сфері злочинності, зокрема, пов'язаних з транснаціональною організованою злочинністю, торгівлею людьми, економічними й фінансовими злочинами, у т. ч., з відмиванням грошей і корупцією, незаконним виготовленням і обігом вогнепальної зброї й тероризмом у всіх його формах і проявах [18, с.38].

У ході роботи дванадцятої сесії (травень 2003 р.), Комісія схвалила наданий низкою держав проект резолюції Генеральної Асамблеї ООН «Зміцнення міжнародного співробітництва в попередженні торгівлі людьми й боротьбі з нею й захист жертв такої торгівлі».

Комісія відзначила той факт, що транснаціональні організовані злочинні угруповання, разом з торгівлею людьми зазвичай займаються незаконним обігом вогнепальної зброї, наркотиків і «відмиванням» грошей.

Комісія закликала держави-члени ООН застосовувати комплексний підхід у боротьбі торгівлею людьми, співпрацювати в справі попередження торгівлі людьми, особливо з метою сексуальної експлуатації, за допомогою:

а) розширення технічного співробітництва в зміцненні місцевих і національних інститутів, зобов'язаних запобігати торгівлі людьми, особливо жінками й дітьми, у країнах походження;

б) інформаційних компаній про способи й методи, використовувані торгівцями людьми;

в) посилення уваги в постконфліктних регіонах, де форми торгівлі людьми зароджуються як нові явища [19].

Комісія запропонувала державам-членам з цією метою використовувати такі заходи:

а) боротьба з сексуальною експлуатацією задля її ліквідації на основі криміналь-

ного переслідування осіб, що займаються цією діяльністю;

б) підвищення поінформованості щодо потреб жертв торгівлі людьми й щодо найважливішої ролі жертв у виявленні таких злочинів і карному переслідуванні за їхнє здійснення на основі, зокрема:

- проведення розслідувань за всіма заявами жертв, попередження дальшої віктимізації й загалом гуманного поводження з жертвами [20].

Практично Комісією був підготовлений комплексний план заходів для боротьби з торгівлею людьми, особливо сексуальної експлуатації.

Серйозний внесок зробила Комісія ООН з запобігання злочинності й кримінального правосуддя для підготування XI Конгресу ООН з запобігання злочинності й поводження з правопорушниками. За її рекомендацією Генеральна Асамблея ООН прийняла резолюцію, що зафіксувала рішення з питань, розглянутих на семінарах-практикумах, проведених під час Конгресу [21, с.78].

Висновки. Отже, можна зробити висновок, що Комісія ООН з запобігання злочинності й кримінального правосуддя є повноцінним директивним органом ООН у сфері боротьби зі злочинністю. Комісія, як правонаступниця Комітету ООН з запобігання злочинності й боротьби з нею, зберегла не тільки накопичене ним, але й примножила з огляду об'єднання зусиль усього світового співтовариства в боротьбі зі злочинністю.

Особливість Комісії полягає в тому, що вона стала найважливішим органом з підготування конгресів ООН з запобігання злочинності й поводження з правопорушниками й зробила дуже багато для вдосконалення їхньої роботи. Зокрема, стали регулярними наради високого рівня в ході проведення конгресів. Вони набули більшої орієнтованості у питаннях надання практичної допомоги правоохоронним органам країн-учасниць, що позначилося на проведенні в рамках конгресів семінарів-практикумів з актуальних проблем міжнародного співробітництва в боротьбі зі злочинністю. Безсумнівною заслугою Комісії є раннє виявлення болючих моментів соціального розвитку суспільства й розроблення напрямків діяльності держав-членів ООН проти найнебезпечніших злочинів. Наприклад, це такі проблеми як організована транснаціональна злочинність.

Робота Комісії, її структур і тимчасових робочих груп здійснюється відповідно до короткострокових (на два роки) і середньострокових (на шість років) плануваль. Зважаючи на важливість проблем, практично до роботи Комісії долучили постійне включення до порядку денного сесії низку питань, наприклад, питання про технічну допомогу, що в умовах науково-технічного прогресу має принципове значення для вирівнювання можливостей розвинених країн і країн, що розвиваються, а також тих, які знаходяться на перехідному етапі.

Також, Комісією була створена система аналізу виконання державами-членами стандартів ООН у сфері боротьби зі злочинністю й поводження із правопорушниками, що дає змогу отримувати об'єктивну картину стану правоохоронної системи у світі й корегувати її розвиток з метою забезпечення прав людини й проведення єдиної погодженої політики в сфері боротьби зі злочинністю.

Окрім цього, Комісії вдалося забезпечити наукову розробку всіх проблем боротьби зі злочинністю, що стало можливим завдяки координуючій діяльності Центру з міжнародного запобігання злочинності, а також діяльності інститутів, які входять у мережу Програми ООН в сфері запобігання злочинності й кримінального правосуддя.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Валеев Р.М. Роль ООН и ее органов в координации действий государств по борьбе с транснациональной преступностью / Р.М. Валеев // Международное сотрудничество в сфере борьбы с транснациональной преступностью и коррупцией: Материалы междунар. науч.-прак. конференции. 30-31 марта 2000 г. " Екатеринбург, 2000. Вып. 1.- С. 23.
2. Док. ООН. А/CONF.46/152 - [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.un.org/ru/documents/46/152>
3. Талимончик В.П. Компьютерные преступления и новые проблемы сотрудничества государств / В.П. Талимончик // Законодательство и экономика. - 2005.-№ 5. - С. 60.
4. Док. ООН. Е/1992/1 - [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.un.org/ru/documents/1992/1>
5. Док. ООН. Е/1992/30 - [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.un.org/ru/documents/1992/30>
6. Док. ООН. Е/СК15.1993/1. - [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.un.org/ru/documents/1993/1>
7. Док. ООН. Е/1993/32 - [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.un.org/ru/documents/1993/32>
8. Док. ООН. Е/С14.15/1995/7 - [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.un.org/ru/documents/1995/7>
9. Док. ООН. Е/CN.15/1996/1. - [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.un.org/ru/documents/1996/1>
10. Док. ООН. Е/СК.15/1996/2 - [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.un.org/ru/documents/1996/2>
11. Док. ООН. Е/СК15/1996/4. - [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.un.org/ru/documents/1996/4>
12. Док. ООН. Е/СИ.15/1996/12. - [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.un.org/ru/documents/1996/12>.
13. Док. ООН. Е/С14.15/1996/14. - [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.un.org/ru/documents/1996/14>
14. Док. ООН. Е/1997/30- [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.un.org/ru/documents/1997/30>
15. Международное уголовное право. - М., 1999. - С. 200.
16. Док. ООН. Е/1997/30 - [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.un.org/ru/documents/1997/30>
17. Док. ООН. Е/1998/30 - [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.un.org/ru/documents/1998/30>
18. Борьба с преступностью за рубежом (по материалам зарубежной печати). Ежемесячный информационный бюллетень. - 2002. № 1. - С. 38.
19. Док. ООН. Е/СТч/15/2003/Б.14/Key.1. - [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.un.org/ru/documents/2003/Б/14/Key/1>.
20. Док. ООН. Е/СК/15/2003/Б.14/Key.1. - [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.un.org/ru/documents/2003/Б/14/Key/1>
21. Костенко Н.И. Роль Организации Объединенных Наций и эффективные меры по борьбе с транснациональной организованной преступностью / Н.И. Костенко // Государство и право. - 2006. № 7. - С. 78.

